

Justícia Social

15 cts.

SETMANARI SOCIALISTA

Redacció: Pi, 11. - BARCELONA

ENQUESTES DE "JUSTICIA SOCIAL"

EL FRONT UNIC OBRER

Treballadors de tots els pobles, uniu-vos! - KARL MARX.

Per als nostres amics de "El Socialista"

Amb motiu d'un article del company «Juan de Catalunya», inserit en «El Socialista» del 15 de l'actual, els nostres companys de Madrid ens han dedicat unes ratlles que hem llegit amb l'adoloriment que hom reb les mostres d'incomprensió que dels propis amics li pervenen. Ens consta la noblesa i la bona fe de tots—del company Codina, amb una generosa història de militant, tant llarg com generosa; dels amics que amb la «Unión General de Trabajadores» han sabut crear l'única organització obrera espanyola amb solvència i eficàcia—per a declarar per endavant la sincera incommobilitat del nostre afecte pels companys del socialisme oficial.

Sabem com s'han de fer els diaris i no volem donar al comentari del nostre estimat col·lega més importància de la que té realment. No hem d'amagar, però, per allò mateix a que ens obliga la cordialitat de les relacions, incompatible amb les reserves mentals i les entramaliadures «polítiques», el sentiment amb que hem llegit el retret que se'ns fa de viure «al margen de la disciplina del Partido», i de no haver publicat nosaltres cap article del venerable Pablo Iglesias tan admirat, estimat i respectat en aquesta casa i pel qual JUSTICIA SOCIAL, en ocasió d'associar-se a l'homenatge internacional retut a la noble i austera figura del lluitador exemplar, ha tingut les paraules de màxima lloança.

Als companys els consta perfectament, la forma «poc correcta» —per a no emprar els adjectius que caldria—amb que vells militants foren expulsats de la «Agrupación de Barcelona» pel pecat «nefand» de voler intentar—moguts pels ideals més nobles i desinteressats—amb la creació de la «Unió Socialista», que el socialisme deixés d'ésser a casa nostra una flor d'estufi, una peça de museu històric, o el tema de conversa de quatre amics absorbits, entorn d'una taula de cafè, en l'estàtica autocontemplació del melic.

Als companys de «El Socialista» els consta, encara més, que les fraternals i càlides salutacions adreçades més d'una volta als socialistes d'Espanya per la «Unió Socialista» no han tingut altra correspondència que quatre fredes ratlles formulàries, i com han quedat sense resposta altres salutacions trameses a qui no cal dir. Quan a la «Unión General de Trabajadores», els col·laboradors de JUSTICIA SOCIAL hauran pogut exposar parers diversos (que el nostre agrupament no és cap botigueta, i no fora digne de nosaltres ni d'ells, que per a acollir les respostes amb que és honorada una enquesta nostra tinguéssim d'imposar condicions. Altrament, això ja ho fa prou bé la censura militar) però els articles de redacció han servat sempre el tò del fragment que transcrivim més avall.

Pel que fa referència a les excomunionis i a les fibladetes que els col·laboradors del nostre estimat col·lega hagin pogut llençar contra nosaltres, no han pogut fer-nos cap esgarrinxada. Amb la intel·ligent comprensió de l'eficàcia de la nostra obra manifestada per l'amic Besteiro, n'hem tingut prou.

Però «El Socialista» fa unes manifestacions contràries a la creació d'un front únic proletari, amb les quals no podem trobar-nos d'acord, convençuts—i no cal recordar la crida lapidària de Karl Marx—que, en principi, cap home veritablement socialista pot deixar de sentir el màxim anheli d'assolir-lo. També creuen els companys de Madrid que «en Catalunya seria doblement erròne», quan nosaltres—que hem viscut totes les tragèdies de la desorganització obrera catalana i coneixem l'honoradesa d'homes de totes bandes—creiem justament que és aquí on ens cal més que enlloc.

En el nostre article «Companys, llenceu aquestes armes!...» deiem el 12 de març darrer, parlant de la qüestió que ara es debat, i entre altres coses més:

«No pretenem pas, absurdament, que es faci de cop i volta el miracle d'assolir-se una unanimitat de sentir i parers; això fora l'acabament de tot progrés, la fi de tota possible superació. No pretenem tampoc que es disfruti el propi sentir i s'amaguin les personals conviccions honorades, i molt menys encara que es consolidin les vergonyes, que perdurin les traïcions i que es tolerin les infàmies...»

«No hem d'amagar, doncs, que creiem errades, sense discutir-ne la bona fe original, les directrius que fins avui s'han volgut assenyalar als Sindicats de Catalunya, i que aspirem, noblement, a veure un dia els obrers de la nostra terra agermanats amb els d'Espanya dins d'una ampla confederació, orientats en les tàctiques i mètodes de la «Unión General de Trabajadores»—adaptades, és clar, al nostre temperament i a les nostres necessitats materials i espirituals—amb veu i representació pròpia en la Internacional d'Amsterdam.»

«Però més, molt més que això, ens interessa de moment que s'arregli una forta i conscient organització proletària, informada d'un ample esperit constructiu i tolerant, conduïda per directores de cor noble i clara intel·ligència, que amb homes de bona voluntat sempre ens entendrem fraternalment.»

«Aspirem encara, i amb urgència major, que el poble treballador tingui plena consciència, en aquests instants que ens poden incorporar definitivament a Europa o condemnar-nos a etern «cablenisme», de la seva responsabilitat política.»

«Punts de coincidència, normes bàsiques dignament acceptables per tots, això és el que ara ens interessa cercar i exaltar, enlloc de pensar només amb el grupet que ve darrera nostre i d'aprofundir monstruosament disparitats i divergències. Mireu els programes, rellegiu les doctrines: socialistes, comunistes, anarquistes, on són els abismes ideals que ens separen? No és una mateixa —l'libertat i emancipació—la fita que volem atenyir? Per que ens ho diguin de Berlín, de Moscou o d'Amsterdam, haurem de menjar-nos el fetge?»

«Què dirieu d'un arquitecte que volgués bastir un edifici poc sentit les pedres de punta i les dovelles de cairó?»

«I, penseu en el magne palau de la Societat Nova que—pobres insensats!—volem alçar nosaltres!»

«Que per a refer i renovar l'organització obrera és necessari que tots el que ocupen llocs directores comencin per renunciar a llurs càrrecs? I què? Què importa el personal sacrifici d'amors propis i de vanitats davant l'inevitable tracàs o l'èxit possible de l'obra formidable que tenim el deure d'acomplir!»

«Companys! Obrers d'un costat i de l'altre! Obriu els ulls a la claror. Es la hora del suprem armistici. Tinguem un noble gest de superació que pugui redimir-nos a tots. Llenceu aquestes maleïdes armes enverinades! Allarguem-nos les mans!...»

Companys:

Visiteu en l'estatge de l'Ateneu Enciclopèdic Popular (Carme, 30),

l'Exposició de les Obres de "SHUM"

organitzada per l'obrerisme català com a just homenatge a l'artista i al propagandista del nostre ideal Joan Baptista Acher, que voldríem ben lliure entre nosaltres.

EL FRONT UNIC DEL PROLETARIAT

Amb què? Amb qui?

Permeteu-me, companys i amics de JUSTICIA SOCIAL. El front únic del proletariat; aquesta mancomunitat d'esforços, aquesta unió de forces; aquesta concentració de voluntats que vosaltres avui—i nosaltres ahir i demà i sempre, tota la vida—proposau, amb què i amb qui tenim que fer-la?

Vosaltres sabeu que jo admiro la tasca que realitzeu, perquè la crec seriosa, però per damunt de tot, la crec d'una bona fe extraordinària. Aquesta enquesta que esteu fent ho demostra.

I sols aquella admiració, l'estreta amistat que m'uneix amb algú de vosaltres i els punts de coincidència, sinó en els mitjans, en els fins—l'emancipació dels homes, com a ciutadans i com a treballadors; i el principi fonamental d'aquesta emancipació basada en el reconeixement implícit de que res de ningú i tot de tots—, aqueixes raons, repeteixo, m'obliguen a no defugir la vostra amable invitació. Parlem-ne, doncs, del front únic del proletariat, sense enganyar-nos, i sense que la meua sinceritat en l'exposició dels arguments, pugui semblar la més petita oposició al vostre intent, que el jorn que es realitzi serà la més transcendental de les conquestes que els treballadors assoliran sobre ells mateixos.

Sabrieu dir-me o podrieu dir-me, companys i amics de JUSTICIA SOCIAL amb què es compta i amb qui es compta per a fer aqueix front únic?

Mireu. Anys enrera, les forces sindicalistes, és a dir, els sindicats adscrits a la Confederació Nacional del Treball, havien conquerit la voluntat i la simpatia d'un gran nombre de treballadors d'arreu d'Espanya. Pel que pertoca a Catalunya, i concretament a Barcelona, vosaltres sabeu que era gairebé perdre el temps parlar d'altres organitzacions obreres, la força de les quals era nul·la. Fins en els moments de més decadència del sindicalisme—no el sindicalisme com a doctrina, en el que cada volta tinc més fe—ha estat sinó impossible, molt difícil, que a la nostra terra hi poguessin arrelar organitzacions estranyes a les sagigudes. Jo m'explico perfectament, que quan es parlava de fer el front únic hi hagués qui preguntés: amb qui? Perquè la realitat era una. La de que enfront de la Confederació Nacional, pel que es refereix a Catalunya no hi havia ningú. Replicareu que si a Catalunya no, a les altres regions sí. Evidentment. A les altres regions, sí. Però, permeteu-me també, que no en parli d'això. No són aquests moments els més assenyalats per fer-ho.

Veritat és que hi havia, perquè no dir-ho!—un xic de pressumpció per part—nostra, de tots?—dels que creien que la Confederació Nacional del Treball—els meus amors i els meus afanys, han sigut per ella—era el melic del món.

Aquesta vanitat els feia viure fóra de la realitat, i no veien que els enemics de fóra i els enemics de dintre—els primers desacreditant-la i els segons també amb les seves intemperàncies i allò

que no eren intemperàncies—li anaven segant l'herba de sota els peus. I arribà que faltada de fonaments, va caure amb l'estrepit que hem vist.

Tornem enrera. Quant l'escició en el Partit Socialista i en la Unió General de Treballadors, els comunistes, jo no sé perquè, varen posar cercle als sindicats de la Confederació. Es que tal volta, creien que dintre les organitzacions sindicalistes hi havia gent que es deixaven encisar per les audàcies dels mots? O, pel contrari, creien que la Revolució russa va cegar el seny dels irredents de la fàbrica, del camp i del taller?

De qualsevol manera, a la tàctica equivocada—a judici meu—dels comunistes, en va seguir una altra, més equivocada encara, dels sindicalistes. El resultat tenia de ser el que ha sigut. Que els treballadors anaren separant-se, insensiblement, si volem, de les organitzacions. Uns pretenien conquerir un predomini que encara no tenien; els altres volien conservar el seu, que perderen ja. Afe-giu a tot això, les repressions, el tancament dels sindicats, imposant sempre, la separació voluntària d'activíssim militants, i convindreu amb mi, que tenia de passar el que passà.

Quan es podia fer el front únic, així hagués estat amb un socialista i amb un comunista—a la fi eren dues voluntats—no es va fer; no es va voler fer. Qui sab si haurien passat les coses que han passat! Almenys, ens cabria la satisfacció de no haver mal-mès la confiança i la fe dels treballadors!

Avui! Escolteu, companys, i creieu que estic posseït d'una pregonia emoció! L'única força obrera que existeix a Espanya i que conserva les seves posicions, cal reconeixè-ho, és la Unió General de Treballadors! Vosaltres, que perteneixeu al Partit Socialista, que sou admiradors de la Unió General, en els destins de la qual creieu, que teniu cert ascendent sobre el proletariat que a Catalunya pertany a la dita Unió, perquè no proposau al Comitè executiu la formació del front únic amb les forces que quedin de la Confederació i amb els comunistes, o una declaració terminant del que pensar avui, respecte aquesta qüestió? Feu parlar als elements dirigents del proletariat socialista. Potser així ens entendriem més aviat.

Tornem al principi. Es a Catalunya on en primer lloc s'ha de fer el front únic? Contesteu, doncs, el que vos preguntava al començament. Amb què? Amb qui? No hi ha, aqueixa és la veritat, un element responsable per a fer bona la unió que es proposa. No hi han sindicats, no hi ha organització. Estic dubtant de si hi haurà esperit.

Qui ho proposa a qui? Una organització a una altra? Una força real i tangible a una altra força real i tangible? Els representants d'un nucli obrer als representants d'un altre nucli obrer? Els socialistes als comunistes i sindicalistes? Entenem-nos. Són uns homes de bona voluntat, de sentiments, amb una ideologia, amb afany de servir a la col·lectivitat i a la seva consciència que ho proposen a altres homes que reuneixin les mateixes condicions virtuosos? Si és això darrer, sense cap reserva mental os diré que hi estic d'acord; que em sembla bé i que no tinc d'oposar-hi cap argument en contra.

Faci's això. Intenteu, amics de JUSTICIA SOCIAL, només, primer, fer el front únic entre els homes; refer les organitzacions i després, sí, després, fer el front únic del proletariat. Però, el front únic amb una realitat, mai amb una ficció. El front únic, amb una força efectiva, mai amb fantasmes. El front únic, amb les organitzacions obreres, mai amb la dialèctica. El front únic veritat, amb algú, no amb ningú ni amb no res.

No perdem, malgrat tot, la fe en el pervindre. Tinguem confiança amb nosaltres mateixos. I allò que els treballadors com a tals no puguin fer per l'isolament en que es troben, fem-ho com a ciutadans, fent el front únic dels homes civils...

I ara, perdoneu-me, si aquesta no era la contestació que desitjaveu; perdoneu-me. Però creieu que hi ha en aquestes ratlles tanta sinceritat com dolor.

Antoni Amador

Treballadors de Catalunya, uniu-vos!

Front únic?... Em desplaça aquesta expressió emmanllevada a la terminologia de casta i també pel que té de tòpic a la moda.

Parlaré, doncs, de la Unió dels Treballadors de Catalunya, que és ço que ens proposem qualsevol que sia l'enunciat del problema.

Per trobar la manera d'unir-nos convindria abans que res investigar que és ço que ens separa. I trobarem: en l'aspecte bàsic de concepció doctrinal, individualisme i col·lectivisme. En el polític: abstinència i intervenció. En l'econòmic: cap diferència valuable. En el d'organització societària: sindicat a base única, acció directa, i sindicat a base múltiple, caixa de resistència, etc.

Ara, caldrà definir cadascuna d'aquestes modalitats dogmàtiques—passi l'adjectiu en gràcia a la seva eloqüència—i escatir fins a quin punt poden ésser reduïbles per a fondre's en una actuació conjunta.

El fet de que en tota la profusa i suggestiva literatura àcrata no pugui toparse amb un veritable cos de doctrina plenament científica, dificulta la tasca investigadora en el que es refereix al primer terme de la qüestió, en la forma i en l'ordre que l'hem plantejada. Però així i tot, procurant sintetitzar les teories que ens apar més significades—les de Kropotkin i Sebastian Faure, junt amb diversos acords dels congressos de l'INTERNACIONAL, de l'ALIANÇA i de la LLIGA DE LA PAU, no és difícil fer-se càrrec que entre l'ideari socialista i l'àcrata hi ha més d'una insospitada possibilitat de contacte.

Allò que és comú a ambdues concepcions ja ho sabem tots: les discrepàncies estan més que en altra cosa en els punts de partida i en els criteris aplicats a l'interpretació de la història.

L'individualisme doctrinal posa a l'home davant el lliure joc de les energies psicològiques i naturals en la ma-

teixa falsa i arbitrària postura que el posà el liberalisme polític davant el llur joc de les forces econòmiques i els paries actuals de la producció foren substituïts, per manca de factors abastament coactius en paries de Ja moral, de la ciència, de les passions etc...

L'humanisme, com ha dit amb extraordinària sagacitat Ramiro de Maetzu està en crisi: L'imperi del jo, sembla desterritat definitivament de la moderna filosofia i de la ciència... EL PENSO, DONCS, EXISTEIXO de Descartes ja no explica res i existeixen altres i importants raons per a creure que les noves formes de societat que s'aduguin, es basaran més que en els drets de cada individu en els drets de les col·lectivitats i, sobre tot, en el noble afany d'ajustar les accions morals a la sobirania objectiva de categories absolutes.

Per altra banda, els principals errors del marxisme estan en la seva unilateral interpretació de la Història i en la teoria determinista. Si completament la idea de materialisme històric, dient: cada període de la Història és determinat pel factor econòmic MES el valor psíquic, trobarem un bell motiu d'influència individual. I si per altra banda anullem per complet la teoria difícilment sostenible del determinisme històric, arribarem a la conclusió que una de les maneres, i no certament la menys recomanable, d'instaurar ideals es l'acció revolucionària.

Això ens porta a considerar les discrepàncies d'ordre polític. Unes paraules de l'il·lustre Enric Malatesta defineixen clarament l'actiu d'acraa enfront d'aquest problema: «Votant es reafirma el prejudici autoritari; es perpetua en la massa la mentida de la necessitat de les lleis; es forgen nous instruments d'opressió i es preparen nous patrons. Votant es erien pastors i es segueix éssent remat...»

En canvi, diem nosaltres, la inhibició no és lògica en cap ordre de idees, ni en cap terreny de lluita. Els que volem reformar o capgirar la societat, cal que lluitem a tota hora... Teòricament, oposem als dogmes teològics els axiomes positivistes. Contra Sant Tomàs, Bacon, Comte, Littré i Max Stirner. Contra Hobbes, Rousseau, Condorcet i Spinoza. Contra Adam Smith, Ricardo i Bastiat, Karl Marx, Lassalle i Meuge.

Perquè, en política, no hem de seguir la palatia? Ha de procurar-se no obstant, que la política no assoleixi entre els treballadors, una excessiva preponderància. Qualsevol dels aspectes de la lluita múltiple que hem de sostenir contra el capitalisme, mereix més atenció i més esforç de la política... Les activitats sindicals, científiques, artístiques, pedagògiques, la formació de noves estructures de producció i consum, han d'ocupar primordialment l'interès i l'afany de la classe treballadora. La política, en tot cas sempre, mentre subsisteixi el capitalisme, desde l'oposició més franca i obstinada, pot ésser un ajud perquè aquelles activitats trobin més fàcil curs de desenvolupament.

Res, doncs, de col·laboracions governamentals, ni de campanyes polítiques a base d'emercar milions—exemple: laborisme britànic—ni Comitès electorals amb sous fantàstics—exemple: Estats Units—

Des d'aquest punt d'ovir sobren al Sindicat magnífics panorames d'actuació complexa i fecunda.

Què ha passat en el moviment obrer de Catalunya? Un fenomen estrany i gairebé únic. Que l'esperit anarquitzant ha predominat d'una manera absoluta, damunt la doctrina socialista. Per què? Aquí s'adeixen un seguit de raons, més o menys lògiques, de guisa psicològica, ètnica, cultural i fins climatèrica. Potser aquestes explicacions, finguin un cert fonament. Però, més enllà de tota explicació, hi ha un fet que s'imposa a totes les consciències: l'anarquisme ha evolucionat aquí, adaptant-se a la realitat combativa i al caràcter del nostre poble. El socialisme ha restat estantí i hermetí fins ara.

I aquest ha estat un dels motius més influents en que no hagin pogut mai reunir-se, ni circumstancialment, les dues tendències.

Els socialistes hauríem d'apropar-nos una mica més a l'esquerra hegeliana d'ont deriva la vella acràcia i hem de rectificat sobre tot els errors doctrinaris de Karl Marx. No esperem que el curs «determinista», indeclinable de la Història ens dongui tota pastada, articulada, vivida i funcionant la Societat comunista.

Però, cal també, i molt, que els anarquistes deixin de practicar una mica de revolució en cada vaga, i de creure que la revolució és una força orgànica i directriu i que a l'endemà d'expropiar a l'últim burgès i a l'últim propietari, tot ha de marxar com una seda, pel sol albir de cada individualitat llibèrrima. No veiem com els nostres idearis van acostant-se, com les dues tàctiques van completant-se?

Si estic emplantant només crítiques, és solament amb el desig d'entendre's millor, situant cada idea en el seu lloc i aplicant objectivament els judicis, sense engruna d'afany dogmatitzant i exegeta. Els homes que volen ésser lliures, dins d'una societat lliure, per a complir els postulats d'una raó universal, hem d'escriure i parlar lliurement, per a ésser lliurement entesos. Les conclusions les treurà el lector per si mateix d'entre les ratlles.

I ara, acabaré ocupant-me de l'acció sindical, pedra de toc de la nostra ideologia i instrument el més complex i el més perfecte de tots els que avui poden esgrimir-se, en la lluita alliberadora.

Dels sindicats han d'anar sorgint les escoles i les noves estructures i normes de la producció i del consum, és a dir, consciències lliures i fortes i instruccions vertebres ja, segons les inspiracions socials futures.

Anem, uns i altres, a derrocar la injusta, la tirànica societat actual, provocant la naixença d'una altra societat sense opressors i sense privilegis de cap mena. Què hi fa que vosaltres invoqueu els drets de l'individu i nosaltres l'imperi de la Justícia Social? Potser aquesta discrepància no és en el fons altra cosa que efecte d'una subtil gallardia de la metafísica, morta venturosament en l'intel·lecte modern.

Entre el que en diem Estat socialista i la morfologia que crei la lliure associació d'homes i de grups, és molt difícil escatir una distinció essencial.

Quina altra cosa ens separa? La tàctica en la lluita de classes? Creuen els acrates que cada vaga és una petita revolució i que un plan de vagues sistematitzades produeix efectes destructors en els baluards del capitalisme.

Les vagues irreflexives, i les de caràcter general, sense excepció, fan més dany als treballadors que a la classe patronal. I una petita revolució cada quatre dies no té gens d'eficàcia revolucionària.

D'això ja s'en van convenent els nostres companys acrates fins al punt que si els socialistes intervinguessim en llurs deliberacions, d'una fàsis més directa i precisa, no fóra difícil que s'arribés a transaccions interessants.

En l'escola del Sindicalisme ens hi hem trobat tots. En la forma teòrica que avui ha assolit aquest principi social hi han convergit els teòrics d'abdues tendències. En el Sindicat i pel Sindicat hem de moure'ns forçosament; i no tenim altra manera de combatre sinó amb les armes que ell ens forneix i amb l'inspiració del seu alt esperit que és el que avui anima tot el ritme sentimental i intel·lectiu del proletariat.

Tinguem bona cura d'evitar els antagonismes que fan estèril la obra. Fixem-nos més en allò que ens uneix que no pas en les petites cabòries que ens separen.

En la empresa nobilíssima d'emancipar intel·ligències i anorrear injustícies han de trobar-se i estrenyer's les mans dels que sincerament la sentin i l'acompleixen.

Si Marx i Bakunin es barallaren lamentablement un dia, nosaltres venim obligats a esforçar-nos per entendre'ns cercant les coincidències que hi havia en les seves belles i aliteroses penses.

La vida en l'infinitud del seu curs va creant formes, normes i existències noves. Si volem seguir vivint no hem de deturar-nos i no ens hem de separar si volem ésser victoriosos.

Fitem l'horitzó mentre caminem darrons la mà, al batec sincrònic dels cors àgils, i així serà més grata la via i més vehement, quan arribi l'hora, que arribarà, de convertir la nostra energia, serena i reflexiva, en fèrvida torrentera...

Francesc Cañadas

L'agraïment al desinteressat guiatge dels homes més aciençats — humaníssima essència de l'amistat entre mestres i deixebles — és patrimoni exclusiu de les ànimes superiors. Pels esperits mesquins — mesquinament superbs — devé una càrrega feixuga, per a alliberar-se de la qual són capaços de caure en les màximes abjccions. Hi ha una mena d'ignorància que no té remei: la dels que es creuen que no'ls calen mestres.

BARRACÒPOLIS

Al cap de poc d'haver sortit a la llum del socialisme internacional el nostre hebdomadari, el company Dr. Emili Mira va fer des d'aquestes planes una activa i enèrgica campanya contra les barraques de Barcelona, en honor de les autoritats de la ciutat i vil escarni als nostres treballadors, els quals a més a més de veure's vexats pel capitalisme molts han de viure aquesta infecta i miserable vida. La nostra campanya es va veure coronada pel més gran èxit teòric. Tots els periòdics, des dels d'extrema dreta fins a «Solidaridad Obrera», gairebé totes les revistes, els centres mèdics i d'higiène, van solidaritzar-se entusiastes a la nostra humana campanya. Uns des d'un punt de vista burgès, altres des d'un punt de vista de justícia, tothom va palesar que les barraques de Barcelona eren una vergonya.

La nostra campanya, continuada pel mateix Dr. Mira i per altres companys, es va anar seguint. La «Unió Socialista de Catalunya» va culminar-la en un primer acte públic que es celebrà en la sala de l'Ateneu Barcelonès, galantment cedida, en el qual parlaren els companys Muntanya, Aguadé i Mira. Mentrestant, les veus alienes encare es sentien.

Quin resultat pràctic hem obtingut? Cap! Es molt trist el dir-ho, però això és la veritat, malgrat el pes dels plans que arreu clamaven, de l'extrem dreta i de l'extrem esquerra.

Ara, que, si val a dir-ho, no esperàvem pas res més. Coneixem massa allò que en diem les autoritats per a poguer-nos fer il·lusions. Deixem-los subvencionar coses que interessaven molt a la burgesia, però no els demàneu res més. Si això passa sempre, com no passaria ara?

La nostra campanya fou feta perquè creguérem un deure dels nostres sentiments d'homes justos el fer-la. A més a més, volíem demostrar com la veritable veu del poble es en l'espai i volíem veure si el nostre plany era recollit per alguna empresa cooperativista.

Hem complert el que ens dictava la consciència i hem confirmat una vegada més quin és el destí de les paraules nobles. I en quan a l'empresa cooperativista, malauradament no n'hi ha cap de prou potent per a empenyè's una tan immensa i bella obra.

A desgrat d'això, no ens escamem. Continuarem predicant al desert, continuarem veient satisfactoriament com altres veus es deixen sentir obtenint els mateixos resultats que nosaltres, continuarem palpant l'angoixa dels companys que han de viure a la populosa Barracòpolis, però seguirem clamant contra aquesta vergonya perquè sabem que la raó està del nostre costat i que el desig del nostre poble és que desapareguin les barraques. Quan hom porta la senyera de la justícia no s'ha de detenir davant de cap obstacle, encara que sia el més horrible de tots, la indiferència dels que hi poden fer alguna cosa.

Encara que coneixem bé el que són les autoritats, muntants de les classes poderoses, del capitalisme, estem segurs que si un dia arribessin a acostar-se a una de les barrades de Barracòpolis el seu cor de roca es reblandiria un poc; i un poc només, no gaire. Segurament, però, les coses seguirien el mateix curs d'ara; si més no, sabríem que, després de molt de clamar, aconseguiríem una petita millora.

Veniu, senyors que ocupen càrrecs públics, senyors burgesos, senyors que lluiu els vostres luxuosos vehicles pels passeigs elegants, veniu amb nosaltres a visitar Barracòpolis. No us faci por, per un moment, els nostres vestits esparracats i plens de llànflies de tant de treballar, ni les nostres cares ferrenyes d'homes descontents; per uns instants, no veieu en nosaltres els vostres enemics, sinó els guies que us volem mostrar com se troben per culpa vostra mils i mils de companys.

Entrem als camps de barraques, seguim-ne només uns quants. Fixeu-vos en aquella dona ressecada de tanta misèria i malts aliments amb quin pit tan escanyolit alleta el fill de les seves entranyes. Mireu aquell pilot d'escombraries, que ningú recull, a tres metres d'aquelles barraques. Guaitau quina altra barraca tan esquistada, que només hi cap un jaç petit i hi dormen nou persones. Mireu aquella mainada tota nua tremolant de fred. Fixeu-vos en aquella dona que ha d'expolsar les robes del llit damunt del sostre de la barraca veïna. Guaitau aquestes fustes podrides que fan de paret a aquella altra barraca com tot just resisteixen la força del vent. I aquella vella física que dorm llençant l'alè a tota la nombrosa família que apenes cap dintre la barraca. I aquell moribund que geu entre corrents d'aire i goteres que li empapen la roba. I aquell home cansat del treball que ha de dormir mig dret. I aquella vellarda de peus llaterats que ha de beure aigua de quinze dies enrera perquè no en pot anar a cercar de nova a mitja hora lluny. I aquell malalt que s'ha d'alimentar d'horxata perquè no pot comprar un porró de llet. I aquella nena escarrancada a la flor de la creixença perquè l'ambient pestilent li ha penetrat al físic...

No ens volem seguir en la nostra visita, senyors que ocupen càrrecs públics, senyors burgesos, senyors que lluiu els vostres luxuosos vehicles pels passeigs elegants? No hi fa res; ben poca cosa en treuríem.

Mentrestant, nosaltres seguirem aixecant la bandera de la justícia. I preparem-nos per a la política — la bona, la perfecta política — que mentre predicarem l'apoliticisme les coses seguiran com fins ara. Només el poble pot resoldre les coses del poble.

CRONICA HEBDOMADARIA

Política internacional

Al marge de la Conferència de Londres

L'èxit que ja havíem presvist i que tant havíem desitjat de la Conferència de Londres ha d'ésser per a nosaltres un alt motiu de satisfacció. Encara que molts no ho reconeguin, és evident que's ventilaven assumptes nostres; i encara que nosaltres siguem tan poc d'aquest món, el món no deixa d'ésser nostre en la mesura de la nostra sensibilitat i comprensió.

Mentre esperem fer el necessari resum de la Conferència, voldríem que el lector conegués la nota publicada per la Comissió de Reparacions quan es desenvolupaven les sessions dels plenipotenciaris europeus. Aquesta nota il·lustra al públic que vol seguir amb atenció aquest magnífic problema i li deixa veure la desproporció que hi ha hagut fins ara entre l'esforç que costava a Alemanya el pagament de les reparacions i a França i Bèlgica el cobrament de les mateixes i la quantia i efectivitat dels versegements. No hi ha dubte que Alemanya havia de sentir l'engúnia de un gran pes que li deprimia tot l'organisme econòmic i les nacions creïdores per llur costat havien ja perdut l'esperança de cobrar si no fos per la força i en la seva consciència estava clar que la força no la tenien i no feien altra cosa que viure en un terrible perill que cap resultat compensava.

Segons la nota de la Comissió de Reparacions, des de l'armistici fins a 30 de juny de 1924, Alemanya ha satisfet per reparacions 8.405.932.000 marcs or, el detall dels quals és aquest:

I. Recepcions efectuades:	
Entregues en espècie	1.903.835.000 marcs or.
Lliuraments en natura	3.298.414.000 » »
Bens cedits	368.693.000 » »
Total de recepcions efectuades.	5.570.942.000 » »

II. Comptes no repartits o en suspens:	
Espècies: Producte del material militar i naval, l'article 260	1.704.000 » »
Lliuraments en natura: Vaixells, cables, submarins, etc.	508.278.000 » »
Bens cedits i parts del deute públic alemany (Polònia, 1.913.163.000 marcs or; Dantzig, 311.845.000 marcs or; saldo de 100 milions marcs or sobre el valor de les mines del Sarre)	2.325.008.000 » »
Total de comptes en suspens	2.834.990.000 » »

La comissió fa remarcar el fet que les xifres d'entregues per reparacions publicades anteriorment i que's referien al 31 de desembre de 1923, estimaven la totalitat dels lliuraments en 8.411.339.000 marcs or, o sigui una xifra superior a la d'altres detallada. El mateix succeïx amb els repartiments fets entre les potències aliades amb referència a la mateixa data. La causa d'aquesta diferència és l'haver procedit a una nova evaluació del material de guerra abandonat i de les entregues de vaixells i camions automòbils. En canvi, s'ha atribuït un major valor als bens cedits a Polònia i a Dantzig.

Les recepcions efectuades, deixant de banda els comptes en suspens o no repartits, importen, segons la nova estimació, 5.570.942.000 marcs or, de la qual suma se n'han deduït per atencions de crèdits preferents:

a) 398.216.000 marcs or, per reintegre dels avenços de carbó fets a Alemanya en virtut de la convenció de Spa (juliol de 1920);	
b) 2.635.409.000 marcs or per reintegre de les despeses dels exercits d'ocupació i de les comissions de control (deduït l'import dels marcs paper requisats per l'exèrcit i sense tenir en compte les despeses de l'exèrcit americà evalua des aproximadament en 1.071.805.000 marcs or);	
c) 3.030.000 marcs or per beneficis sobre el canvi.	
Resulta doncs que el saldo disponible de les recepcions efectuades, després d'atendre aquests crèdits preferents, ha sigut de 2.540.287.000 marcs or, qual suma és la veritablement destinada, fins el present, a pagament de reparacions i extinció del deute alemany. La totalitat de recepcions, o sigui la suma de 5.570.942.000 marcs or, ha sigut repartida entre les potències, en la forma següent.	
França	1.724.601.000 marcs or.
Bèlgica	1.715.685.000 » »
Gran Bretanya	1.297.528.000 » »
Itàlia	391.434.000 » »
Sèrvia	265.140.000 » »
Japó	68.392.000 » »
Rumania	33.909.000 » »
Txecoslovàquia	23.579.000 » »
Polònia	15.120.000 » »
Grècia	20.697.000 » »
Portugal	14.857.000 » »
Total	5.570.942.000 » »

Deixem la nota de la Comissió de Reparacions per la qual podem fer-nos càrrec de la quantitat relativament insignificant que s'ha pogut arrencar d'Alemanya durant sis anys amb els procediments emprats fins avui. Però és que ja hem vist que ben aprop de la meitat d'aquesta suma no s'ha acreditat a Alemanya com a pagament de reparacions. Per a fer-nos càrrec de la situació bastarà mirar la destinació que França ha donat a les quantitats fins ara rebudes, les quals, com hem vist, són, en total, 1.724.601.000 marcs or. Heu's aquí el repartiment:

Reintegre dels avenços de Spa	238.771.000
Despeses de les tropes d'ocupació	1.381.809.000
Beneficis sobre el canvi	2.147.000
Abono al compte de reparacions	101.874.000

De manera que havent rebut França d'Alemanya, per mitjans coactius i violents, 1.724.601.000 marcs or, no més queda un saldo disponible per a cobrament de reparacions de 101.874.000 marcs or. Hem de creure que el mateix França que Alemanya no revertirà de satisfacció per haver realitzat una operació tan feliç. Seguint aquest pas, les regions devastades de França no's reconstruiràn mai amb la col·laboració, dels alemanys, ni les càrregues de la post guerra que França suporta seràn mai aliviades. Ara es veu la ventafija de seguir una política militarista i xenòfoba. El fracàs ha sigut, com sempre, absolut.

Recordi el lector que en el report de la primera comissió d'experts, conegut per el «plan Dawes», es preveu que Alemanya, després dels cinc anys de transició, podrà abonar cada any dos mil cinc cents milions de marcs or, o sigui una xifra equivalent a ço que ara ha pagat cada dos anys per mitjans violents, amb la ventafija de que les entregues podràn destinar-se íntegrament a abono de reparacions, desapareixent la vexació inaudita de les ocupacions militars, la desorganització de l'economia del Reich, la coacció constant, les lluites isolades i el perill imminent d'una nova conflagració europea. Mai com ara és tan palesa la veritat de que val més un mal aranjament que una baralla. Per això sajudem amb tanta alegria l'èxit de la Conferència de Londres.

M. Serra i Moret

Carnet d'un heterodoxe

Fent rotllo després del discurs del líder

L'impacient. — Bé, i quan comencem a enderrocar coses?
El passional. — Jo, començaria ara mateix!
El reposat. — No pot ésser. No estem preparats.
L'impacient. — Trigarem gaire?
El reposat. — Potser dos anys, si tots hi posem el coll.
El passional. — Encara dos anys?
L'impacient. — Dos anys! On seré jo d'ací a dos anys amb tanta misèria que passo?
El pràctic. — Segurament aquí mateix.
L'impacient. — Imposible! Si potser no podré aguantar dos dies més!
El pràctic. — Es solament quan no es poden aguantar dos dies més, que s'hi passa tota la

vida en la misèria més completa i desesperada.

L'impacient. — I si li digués al que ha parlat?

El pràctic. — O, ara no; — no veus que va a atipar-se?

L'impacient. — Ell sí, i jo, no?
El pràctic. — Així serà sempre...

L'impacient. — A mi que se me'n dona, doncs de triomfar d'avui en dos anys? Es ara que em caldria...

El pràctic. — Es per no saber, heroics, aguantar dos anys, que els homes passem potser segles, sense avançar un pas en el camí de nostra llibertat. Es no saber, terms, esperar, oh amics, que mai sortim de nostra espantable misèria de totes menes!

BRAND

El poble ha d'admirar en el seus artistes l'encarnació de les seves inquietuds més nobles i més belles.

IDEES D'ARA

Al marge de l'obra de Josep Pla

En saludar l'aparició de l'interessant «Revista de Catalunya», cal registrar en primer terme, entre el seu contingut, un importantíssim estudi de crítica política que ha escrit en Josep Pla.

Es ben singular la posició d'aquest home dintre de les nostres lletres. De fet ha sigut ell el primer qui ha tingut prou audàcia i sobretot prou força, que en aquest cas equival a solvència, per a llençar la primera pedra a la superfície llisa de les aigües de la nostra intel·lectualitat, que ja començaven a corrompre's. La gravitació d'aquesta intel·lectualitat és unilateral, altres vegades ho he dit; la qual cosa condueix necessàriament a l'actual desequilibri polític de la societat catalana. D'aquest desequilibri, que pot ésser causa de totes les catàstrofes, poca gent se n'ha donat ben bé compte, per això cal posar-lo a la consciència dels catalans, cal descobrir-lo als ulls de tothom, perquè ningú es cregui que és un edifici sòlid i amb bons fonaments, el que sols és una baluerna mal apuntalada. I aquesta feina de treure la brossa i la terra i el fustam podrà fer les bastides i les pedres que trontollen, per a cercar les parets mestres, es tradueix en una funció crítica, que els socialistes catalans hem exercit des del primer dia de la nostra nova actuació; una funció crítica que, fet i fet, és una de les principals motivacions de la nostra existència. L'humanització i la rehumanització de la nostra societat és un principi per nosaltres essencial. Sense això no aconseguirem tancar definitivament el parèntesi crític de la nostra història, per a entrar definitivament a la normalitat, en la qual es mouen tots els pobles que són alguna cosa. Altrament aquella posició hamletica de que ens parla Josep Pla no s'acabarà mai o s'acabarà en un sentit de defeció total. Per aquesta causa, jo, que soc un home que no perdo mai la fe, he arribat al convenciment que aquesta rehumanització, aquest retrobament de les pròpies essències, amb el seu sentit universal i particular alhora, serà la pedra angular de la nova època.

A Catalunya, com ha dit en Pla, no hi ha verdadera crítica i cal crear-la. Però no sols en el terreny literari, sinó en el econòmic, en el polític i en tots els terrenys, car després de tot, una cosa és conseqüència de l'altra i totes juntes formen el nostre cos i la nostra ànima socials, amb les seves virtuts i els seus defectes. Ara bé, així com em sabia fer càrrec de les febleses del comerciant o de l'obrer, en canvi crec que precisa més exigència quan es tracta dels elements intel·lectuals, perquè aquests, bons o dolents, han de representar l'avantguarda conscient de la societat.

Diem han de representar i no representen, perquè, entre nosaltres, les coses sovint no van com han d'anar. La nostra societat, tan necessitada d'ésser activa i de marxar endavant, s'ha trobat que els intel·lectuals li donaven l'esquena, ocupats en aixecar-se mutuament un prestigi, d'aquells que deixen bocabadats a la família i els veïns. Entre els nostres intel·lectuals és on menys s'ha exercit la crítica i on més han abundat les batalles de flors. Un bon dia surt un xicot i publica tres poesies, recordem el cas; l'endemà ja li diuen que és un segon Baudelaire, i ve després que aquest xicot, per correspondre al seu amic, ja es creu obligat de posar-lo al costat de Moreas. Tot amb la mateixa serietat que un viatjant de comerç diu que Sabadell és la Manchester catalana. Per aquest camí és possible que en lloc de semblar un poble, sembléssim un poblet com els de la fira de Santa Lúcia, que n'hi ha de molt ben imitats. Els Jocs Florals, amb tot el seu «tinglado», han contribuït també molt a que els nostres poetes apareguessin com una colla de nyèbits, d'aquells que, encara que al darrera l'un diu mal de l'altre, al davant es desfan en compliments i obsequis, sense gosar-se a atacar francament, per no veure's atacats, la qual cosa denota una feblesa. I la feblesa i la falta de personalitat és el mateix, parlant dels nostres poetes.

Jo crec que l'obra de crítica que realitza en Pla és una obra de salvació. Era necessari que hi hagués algú que despertés als nostres intel·lectuals lliurats al somni delicidós del noucentisme. Calia que algú els assabentés que el seu pretès europeisme en molts casos no era res més que una pura badoqueria; perquè és un fet, que tot badant, badant, les nostre seleccions s'anaven tornant cada dia més desarrelades i inexpressives.

Ara bé, com que ningú vol que sigui dit que bada, l'home que avisa als demés s'exposa a no rebre'n l'agraïment. Per això hi ha qui es creu haver-ho dit tot titllant a en Pla de plagiari i d'excèntric. El senyor Manuel de Montoliu mateix, encara anà més lluny anatematitzant-lo d'iconoclasta, i dient que el senyor Montoliu confon la crítica amb la reventada. Jo entenc que la reventada és una acció immoral, perquè el reventista és l'home que ataca pel goig d'atacar, i sense que es cregui obligat a acreditar la seva solvència espiritual. En canvi el crític ja és una altra cosa; el crític no pot ésser solament un home tan bilingüe que tot li faci fàstic, ni tan inconscient que tot li faci gràcia. El crític àdhuc pot ferir allò que es estima, precisament perquè ho estima. El crític pot sentir un dolor, comparable al del cirurgià que ha d'operar el cos d'un i persona etimada.

Si en Pla ataca és perquè abans ja ha dit des d'on atacava, ja ha declarat la posició que hi arribava. En una paraula, ja ha manifestat quina era la seva solvència espiritual. «Jo soc un home lliberal». «Jo soc un home de la meua terra». Aquest és el partit pres d'en Pla, per a realitzar la seva obra.

I quan això s'ha dit, ni el senyor Montoliu ni ningú té dret a parlar d'iconoclasta i d'anarquia.

Està clar que algú ens dirà que el crític ha d'ésser un eclèctic pur, un home sense partit pres. Però això sols poden creure-ho avui algunes persones ingènues.

I encara, glosant aquests conceptes, ens allargariem i no acabariem mai. Però ja és hora que signem l'article.

Marius Vidal

ECOS I COMENTARIS

Humor desmentit

Amò motiu de la propaganda que la premsa burgesa catalanista ve fent gratuïtament de les «Escuelas» que encara manté la Mancomunitat Nova, s'ha parlat molt aquests dies que estava a punt d'establir-se una intel·ligència—és un dir—entre la «Unión Monàrquica Nacional» i certs sectors del catalanisme.

Degudament informats podem dir als nostres lectors que, ara com ara, no hi ha res d'això, tractant-se simplement d'una de tantes boies que la fantasia popular infla i fa córrer en èpoques com la present.

Un procés que porta ona

En el procés seguit contra l'ex-diputat per Terol, senyor Casanovas, que tan soroll està movent, han presat declaració davant del Jutge instructor, entre altres senyors, més o menys coneguts per les seves virtuts, el Comte de Caralt, el Vescomte de Cusó i el Marqués d'Olièrdola.

Hem sentit a dir que serien cridats a declarar pel mateix assumpte alguns altres distingidíssims senyors de la mateixa corda.

Això de la corda no és més que un pensament. Perquè les cordes, en realitat són diferents. El Comte de Caralt les fabrica de cànem, el vescomte de Cusó les fabrica per als pianos. I en quan a la corda del Marqués d'Olièrdola per ara no passa del seu rolloger.

Conseqüències de tota la vida

Arran de l'elecció de la persona que s'ha de fer càrrec de l'Alcaldia han sonat molts noms.

Entre els més coneguts citarem els dels conseqüents ciutadans senyors Junoy, Rusinyol i Ràfols. Aquest darrer en qualitat d'ex-diputat per la Penya Rhin, ex-ciclista, ex-membre del cos de «claque» d'un distingit teatre i l'actual gran amic del Baró de Viver!

Després del Tractat amb Alemanya

Els que defensen l'unitat política d'un país han de defensar la seva unitat econòmica. És una conseqüència.

Il·lusions

Fullejant la premsa dels nostres joves intel·lectuals reaccionaris, tot sovint llegirem: neoclassicisme, mesura, contenció, límit.

Nosaltres ens preguntem sovint, mesura, contenció, límit, de què?

Això ens fa pensar en aquelles dones que abans es posaven «cotilla» per a fer se la il·lusió de que tenien pit.

Era la moda.

«La Dama de las Camélias» Una anècdota

Fa alguns anys que el Prefecte del Sena va haver d'ocupar-se encara de la Dama de las Camélias. Una lletra arribada del cor d'Andalusia li demanava alguns dades biogràfiques de la dona cèlebre, si fa no fa en aquests termes:

«Una societat literària d'aquesta ciutat, que s'interessa d'una manera especial per les obres franceses, voldria obtenir indicacions precises sobre la persona que devia servir de tipus per una de les obres més famoses del segle XIX. Hem cregut que podíem adreçar-nos al cap de l'administració parisenca, etc...»

Aquesta demanda imprevista dona lloc a més d'una observació. Primerament demostra l'esclat de la literatura francesa, àdhuc en les regions més llunyanes. Després l'estranya aventura de l'aquella pobra mundana que morí als vint i tres anys, sense sospitar certament que un dia, cent anys més tard, fruitaria d'una glòria postuma!

Es el triomf de les lletres, i de l'amor. La virtut no n'hauria pas assolit un de semblant.

Publicacions rebudes

Hem rebut els números 8 i 9 de «Informaciones Sociales» l'interessant revista que publica a Madrid l'Oficina Internacional del Treball, instal·lada a Ginebra.

La glòria de Guimerà

La mort de Guimerà no ha pogut tenir per tot Catalunya una ressonància més gran.

Els empresaris de teatres són els que més s'han donat compte d'aquesta ressonància que per ells és mètrica, s'han aprofitat dies i dies de la glòria del mort per omplir el teatre.

Finals ara que el públic es podria regreure de l'espectacle no han començat a organitzar funcions a benefici del monument que s'ha d'eregir al gran poeta.

Quins trapells els empresaris.

Conferències culturals

La setmana pròxima tindran lloc les darreres conferències del curs d'estiu organitzat per l'Institut d'Altumnes i Ex-alumnes de la Escola del Treball i que tan ben acullit ha estat pel públic obrer.

Les darreres lliçons—els temes de les quals s'anunciaran per la premsa diària—aniràn a càrrec dels següents conferenciantes.

- Dia 26. — Dr. F. Muntanya.
- Dia 27. — Dr. J. Puig i Sals.
- Dia 28. — M. Serra i Moret, i
- Dia 29. — Rafael Campalans.

JUSTICIA SOCIAL és l'únic periòdic de la nostra terra que recull en un sol ideari tots els desitjos del poble

ESPURNES ENYORANÇA

Al bon amic J. Roure i Torrent

«ELS DOLORS DE LA VIDA»

Aconseguir la Glòria, abastar una il·lusió sense dolor, és arribar a la fita, sense gustar la distinció de ço que és dolç i de ço que és amarg.

Hom creu que en la lluita per la Vida un ha de sentir-se colpit per les malvestats del destí, car una existència massa fàcil, lleugera i monòtona atrofia la nostra sensibilitat.

Així com els dolors del part, són un estímul poderós de l'amor maternal, els dolors de la Vida són un perenne alicient per encoratjar les voluntats fermes.

Ara que, a voltes, en aquest món de decadència, hom es troba amb el gust estrafet quan hom aconsegueix la Glòria preferint llavors assaborir les llepolies immediates.

«INQUIETUD ESPIRITUAL»

Acostumat a una vida fàcil i manyagana hom es ressent de les sotragades del món així que topa amb les primeres ficcions humanes. Massa subjectes als nostres progenitors, no hem sapigut resistir els atacs dels homes i la nostra sensibilitat es feix de la manera més viva.

Per això, avui que ens trobem materialment separats de la llar pairal, sentim mancar una sòlida preparació per a resistir les lluites de la vida.

No obstant, aquest iniciament d'inquietud espiritual que, a voltes anorrea la voluntat i desequilibra el nostre jo, troba un anestèsic ponderatiu quan el treball constant ens compensa de les injustícies rebudes.

No en va recordar les paraules d'un amic: «Que plàcida i mesquina fóra la Vida si tot fos tan facilitat i èxit! Els homes es trempen en la dissort i fins he arribat a pensar que és convenient que ens passin contrarietats, car, així, l'esperit es concentra per després recobrar forces poderoses i lluitar cada volta més decididament contra totes les iniquitats i injustícies que amarguen la existència dels homes.

La Vida és una lluita constant, una guerra inacabable... l'home ha de lluitar.

Joan Forment

ELS nostres lectors no han d'oblidar que aquest número de JUSTICIA SOCIAL ha estat revisat per la censura militar

Com l'arbre trasplantat del camp a la ciutat em migro d'enyorança; em trobo sens consol, per mi han emprès el vol els dies de bonança.

Enyoro el cel tan blau, dels camps la dolça pau i les nits estelades; quan el sol va a Ponent o quan neix refulgent rera les serralades.

Rosada de la nit jo enyoro el bes humit que allà per l'estiada em daves maternal, que jo rebia igual que'l bès de l'estimada.

Enyoro el bell encant de l'aigua murmurant i dels ocells cantaires, del roserar florit que embauma l'esperit d'ubriagadores flaires.

Com arbre trasplantat só vingut a ciutat migrant-me d'enyorança, i em trobo sol, tan sol, que de trobar consol ne perdo l'esperança!

Rafael Massip

Company: Si sentiu les inquietuds que dignifiquen la condició humana dels oprimits, propagueu

JUSTICIA SOCIAL periòdic socialista català.

POESIA JUDAICA

El mercat del món

El que tenia, he portat, jolós, al mercat del món: amor, pau i veritat, la felicitat del món.

«Jo no veng res, al mercat. Preneu, ho dono a tothom. Amor, pau i veritat, la felicitat del món.»

Ningú pren res del que he dut, jolós al mercat del món. Quan el meu crit s'ha sabut es posà a riure tothom.

«S'ha vist mai un traficant oferir l'amor al món? Ja pots anar pregonant per tots els mercats del món!

No sabs res. Ves-t'en d'aquí! Ves a l'altra part de món! Seràs sempre un nin, si així t'ón vas pels mercats del món!»

«Bé ho sé, no m'enganyo, no; el que compra i ven tothom és la sang i la suor i els plors d'aquest pobre món!»

Abraham Reizne França.

J. dels D. trad.

Fullatons de JUSTICIA SOCIAL 23 Agost 1924

L'artista de la llàstima

QUASI APÓLEG

Al volgut Cot de Reddis

Èrem en una nova època. La revolució, era acomplida. I, àdhuc, les víctimes admiraven la modicetat dels estralls.

Era verament genial allò d'operar aquell terrible canvi, amb un nombre tan impensable petit de perjudicats. I crudelitat no apareixia enlloc. Com? Aquella gent triomfant, ni sisquerra es venjava? Devien, forçolament, ésser imbècils o portar un diví empelt en el mateix cor. Però la venjança no és divina cosa, plaer diví? Això, abans — abans d'aquella humana revolució. Després, — i què tenien que veure aquells homes victoriosos amb les antigues divines facons de sentir i d'actuar?

I els triomfadors no es venjaren, no perseguiren als vençuts, no intentaven tampoc humiliar-

los. Què més humiliació real que la derrota i l'impossibilitat, fins espiritual, de reaccionar, de rumiar una venjança?

Les més cares coses dels homes d'abans eren subvertides. Propietats, tradicions, deures, drets, convencionalismes, costums, valua del diner i la cultura, interessos religiosos, morals i polítics, qui els hauria conegut ara, en la triomfant novíssima revolució?

Feia poc de la victòria, i els temps d'ahir — de l'immediat ahir, de la vetlla del triomf — semblaven com sobtadament reculats a la més primitiva de les èpoques.

Una llibertat viva era en les coses i en els homes, enriquits prodigiosament — tant més rics que mai, que el mateixos retrògads amaven i estimaven com a superiors als seus, els temps nous. Ja no existia la nosa entre els homes, — essent, però, les mateixes les creadores passions.

Però, ve't aci que un dia ocorregué extraordinària cosa: davant del nou jutge jove portaren l'antiga romanalla d'un pobre que persistia en el vici de demanar caritat.

El nou jutge jove somrigué fi-

nament. Higienitzaren el pobre. En escorcollar-li els pellingos, creadors de la productiva pública llàstima, trobaren una bella quantitat de valors, valors-monedes i títols de propietats del país del mendicant. Aquells pellingos eren calculats per un coneixement profund de la sensibilitat humana; eren realitzats amb un meravellós art de l'escenografia i indumentària de la llàstima. Aquell pobre era tot un psicòleg insigneament especialitzat. D'això somreia el jutge, qui digué:

— Tu no ets pobre, sinó ric. I demanes caritat?

— Tots els rics fan el mateix. Enseriorisint-se davant d'aquesta resposta, el jove jutge observà sever:

— Feien, deuries dir.

— Feien, si et plau. Sigui. Però, si això li treus al ric, el ric, que penses, jutge, què pot fer?

— No obstant, tu tens vocació de pobre! Com no aconhortar-te essent-ne?

— Perquè és indústria la meua pobretat.

— Vols dir que no és passió, vici, així com el teu alcohol predilecte?

— Aquest àter moral meu no

és cosa teva, jutge. La meua moral és meua, no és dels altres. Segons el nou estat de coses almenys, soc lliure de posseir-ne una, la que em plagui. Per ventura no accepto i respecto jo la teva moral i la dels demés homes?

— Però no tens dret a atemptar contra la sensibilitat dels altres emmalantint-los amb la greixosa llàstima. Si tu pots exercir el teu terrible ofici sense excitar la llàstima, ni l'indignació per la teva parcucera i aparent misèria i per la teva pública brutícia, no hi ha cap inconvenient en deixar-t'hi perseverar.

El pobre reflexionà una curta estona i digué, després, decidit:

— No hi ha llibertat en el teu poble, jutge.

Qui degué de reflexionar curta estona, llavors, fou el jutge jove.

— Que ningú, amb raó, pugui dir semblant cosa de nosaltres! Queda't! Amics a les meves ordres: anuncieu per totes parts que el ric M. B. — nom d'aquest home — demanarà almoïna pels carrers. Com abans de la revolució, amb tota propietat. Mira si en tens de llibertat, i mira si

en tinc de lliberalitat. Pots començar des d'ara.

— Ah jutge! Això és una petita traïdoria de tu indigna.

— Esbandeix de la teva consciència aquesta petita calúnnia! Què vols?

— Torna'm els meus pellingos: deixa-me'ls. I per aquest permís et donaré tot el que tinc.

— Fet. La teva passió és tal que no seré jo qui s'hi oposi. Ara, els teus diners, si que els vull, perquè tu, com a pobre d'ofici, no els necessites.

— I què faré, jutge, sense l'il·lusió de portar-los al damunt?

— També tens raó: et deixaré els diners.

— I puc anar-me'n?

— Sens dubte.

— I no em diràs res més?

— No.

— I no em denunciaràs?, no faràs part a ningú que faig aquest ofici?

— Tampoc.

— O!... Doncs què hauria de fer jo? M'ho vols dir, jutge?

El pobre ric se'n anà. Mes en sentir-se lliure de fer el que volia; en sentir que no contravenia res, tot d'una, renuncià de bona fe a demanar pública almoïna. Consentit, tot allò, per ell, no tenia cap valua. Així creia sentir i pensar en definitiva.

Però en passar el jutge nou, oblidat, el pobre ric, inconscientment, mecànicament, allargà la mà vergonyant i cantarellejà aquells tristos mots, breu lletania de misèria, d'èxit sempre segur. Adonant-se'n, el jutge nou, només va somriure i passà de llarg. Avergonyit, el pobre ric, demanà caritat amb tant de sincer sentiment, que fou aquell el dia de millor collita de monedes de tota sa vida de mendicant. I sopà més miserablement que mai.

Cristòfor de Domènec

Una vida renunciant a la pròpia dignitat, no val la pena d'ésser viscuda.

Cal viure heròicament

Als amics de "Justícia Social"

A desgrat dels obstacles insuperables de la hora i en moments de col·lectives claudicions, JUSTICIA SOCIAL ha vingut des del primer dia mantenint amb plena dignitat el seu noble ideari.

Amb pocs mesos de vida, JUSTICIA SOCIAL s'ha obert pas per totes les contradiccions de la nostra terra, compta arreu amb nuclis entusiastes de lectors convertits en propagadors benemèrits de l'obra redemptora a la qual ens hem consagrat conjuntament, i és avui reconegut per amics i enemics com el primer periòdic d'idees renovadores de Catalunya.

El grup inicial de redactors s'ha anat extenent de dia en dia amb selectes companys de tots els camps de la producció. El cercle de col·laboradors s'extén ja més enllà de les fronteres pàtries, que, pels homes de bona voluntat, la humanitat és una gran família.

Els ideals socialistes que a casa nostra havien estat fins ahir patrimoni d'una reduïda minoria, han eixit, per la nostra veu, a l'aire i a la llum; mouen les disputes de les multituds i agiten les consciències dels homes lliures.

La nostra terra, coneguda només en el món, tràgica i doblement, per les seves manifestacions atàviques de reaccionarisme enferrissat i per les periòdiques convulsions terroristes, assoleix un nou prestigi i una dignitat nova pel ressó mundial que troba la nostra catalana parla. El llenguatge no separa els homes, que la veu de les ànimes superiors té, arreu del món, un mateix accent.

Plè de propicis signes augurals, tenim al davant nostre un demà de possibilitats indefinides.....

Penseu que aquesta fulla destinada als obrers, és redactada per obrers, que, demés de consagra-hi generosament llargues hores de treball extraordinari, han vingut fent, per a mantenir-la, els màxims sacrificis econòmics.

Però no basta el nostre esforç.... Necessitem la cooperació de tots. JUSTICIA SOCIAL no reb cap subvenció de cap institució ni de cap organisme. No pertany a cap empresa ni a cap cenacle. És de tots nosaltres. És el vostre periòdic i a tots us pertoca ajudar-lo i mantenir-lo.

Pot afirmar-se que d'aquí a pocs mesos, per la seva natural expansió, JUSTICIA SOCIAL tindrà assegurada una vida esplendorosa.

Ara li hem d'assegurar tots plegats. Amics, capaciteu-vos de la vostra responsabilitat en aquests moments!

Que cada u, en la mesura gran o xica de les seves forces, compleixi amb el seu deure com nosaltres complim amb el nostre.

REFLEXIONANT

Per què soc socialista? Heu-hi aquí una pregunta que m'he fet moltes vegades i he procurat contestar-me, sobretot, per saber si la meua ànima es trobava equilibrada dins una concepció idealista.

Jo m'he dit: soc treballador, produïxo el suficient i no visc materialment bé; la injustícia en el meu cas és excessiva en tot el meu entorn; jo desitjo d'infant estudiar art i ciència, i trobo tancades les portes de la meua aspiració. I ara veig la meua vellesa negra, negra. Pot ben dir-se que em manca en els moments necessaris de la vida prou esperit per ésser reflexiu i el pa per a viure en completa tranquil·litat, doncs la vida del meu ésser és una continua preocupació i un martiri sens fi.

Però l'esperit de l'home honrat, ha de mirar el món en conjunt, ha de sospesar la farsa i l'hipocresia, la veritat i la mentida que vivim. ¿La mentida? Va, qui no la veu, és que és orb. Qui no la sent, és que és borb, i que camina entre el llot com un ésser corrent de cos i d'ànima. Què és el comerç? Què és la diplomàcia? Qui ho pot dir veure transparent com un cristall... Quants egoïsmes i farses!

Què són les institucions de totes classes? No en parlem. Què hem de fer si no és ésser uns mentiders els individus d'una societat que està constituïda sobre la farsa?

Però, som nosaltres, els socialistes, que no volem ofegar-nos, que volem respirar l'aire pur, que volem que la Justícia sigui justa; que la pau regni sempre; que el capital no és res més que un mitjà per donar privilegi, sense cap raó a uns homes; que la cultura sigui per a tots, com el pa i el vi. Ens diuen visionaris, negociants de la ignorància, els que han viscut i volen viure per tots els segles dels segles i al fosc de la raó. Per això procurem que continuï la seva rutina, amparant el sistema capitalista.

Ah!, però, no hi ha altra raó que el treball, i ja comença la comunió visionària a imposar-se a alguns Estats, i vindrà dia que també regirà en aquest d'Estat, i e's aleshores cantarà el triomf de la veritat.

Joan Farré Gassó

Lleida.

Una moral anestèsica

L'obra lamentable del senyor Josep Maria Junoy

En Josep Maria Junoy, que d'un quan de temps en aquesta part ha volgut adjudicar-se ell mateix la càtedra que, en les planes de «La Veu de Catalunya», va deixar vacant l'Eugeni d'Ors, ha publicat una obra titulada «Els drets i el deure de la joventut».

Nosaltres no tenim cap enemic personal amb el Sr. Junoy, del qual sols coneixem els seus escrits; però, abans que tot, ens devem a la nostra sinceritat i als nostres principis, per això hem de dir que aquesta obra que ens ocupa és una obra lamentable.

La nostra joventut, llençada arduament al folk-lore local i situada davant dels problemes humans i universals amb una posició passiva i trista no necessita certament cap enervant. A la nostra joventut li cal, abans que tot, posseir les característiques de tota joventut: passió, energia, entusiasme i una inquietud ilimitada. I l'obra de Junoy, tant si vol com si no vol, segregua un plom que en posar-se entre les articulacions dels cossos joves els impossibilita de moure's.

L'obra del Sr. Junoy, no erolom pas que estigui cridada a transcendir fortament en les nostres joventuts reaccionàries, perquè aquestes ja surten de l'escola completament domesticades; i després de l'escola s'esgarrien una mica, però no gaire; n'hi ha, per exemple, que per a fer l'home es tornen fumadors i subversius, però sempre amb aquella prudència. Molts llegeixen «La Publicitat», però se'n esveren ells mateixos; per això van a reconciliar-se als Jesuïtes

Després vé el Sr. Rucabado i els seus amics fabricants i advocats amb la seva moral rígida i opaca, ornamentada amb tires d'un socialisme blau cel. D'aquesta manera les inquietuds internes dels joves de bones famílies van resolent-se fàcilment i no anyoreu al set i mig ni van al cinquè ni tiren de mal cap.

I finalment després que els nostres joves discrets han digerit totes aquelles doctrines i s'han format d'una manera ben sòlida surt el senyor Josep Maria Junoy amb el seu cristianisme, més estètic que ètic, per donar al quadro una pinzellada de vernís.

I naturalment aquesta pinzellada resulta completament inútil, perquè els joves que podrien ésser deixebles del senyor Junoy tots han mamat abans que ell els principis de la religió catòlica. Per això pot estar segur el senyor Junoy que està perdent el temps, perquè els capellans ja han fet abans la feina que ell vol fer.

Marius Vidal

Correspondència de Redacció

M. C.—Tenint en compte el caràcter del nostre periòdic ens veiem obligats a ajornar indefinidament la publicació de nombrosos treballs literaris, que arriben a les nostres mans.

S. V.—Cintat.—El mateix. Altrement les especials circumstàncies que vos no ignoreu podrien ésser un obstacle per la publicació del vostre poema, molt ben reïxit en alguns moments.

J. F. G.—Lleida.—C. C.—Sabadell.—Aniran modificats.

Joan Forment.—Com de costum. Rebreu carta.

Salvador Majó.—Amics com sempre. Anotem la nova adreça. Ens dolem del contratemps. Us enviarem el número.

B. M.—Tarragona.—Anirà pròximament.

JA HA SORTIT EL PRIMER FULLET DE Edicions de JUSTICIA SOCIAL

En vista de l'èxit assolit entre els nostres lectors, de la magnífica prosa del gran Màxim Gorki **COMPANYI**, publicada fa unes setmanes com a fulletó del nostre setmanari, la redacció ha cregut oportú fer un tiratge apart de la dita obra.

Amb **COMPANYI** de Màxim Gorki, doncs, inaugurem les Edicions de JUSTICIA SOCIAL.

Les Edicions de JUSTICIA SOCIAL, després de **COMPANYI** de Màxim Gorki, publicarà altres obretes que anunciarem des d'aquestes pàgines.

COMPANYI de Màxim Gorki ha sortit ja. Amics, adquiriu el primer número de les Edicions de JUSTICIA SOCIAL.

De venda: als quioscs. Comandes: a la llibreria d'En Marçal Badia, de Reus. Preu: **DEU CENTS**.

Noves i documents

ROMANIA. — Els conflictes del treball.

La direcció d'estudis i estadística del Ministeri del treball ha publicat la nota dels conflictes del treball esdevinguts durant l'any 1923, segons la qual els 491 conflictes ocorreguts afectaren 326 a una sola empresa i 185 a varies empreses. 442 han sigut conflictes industrials i 49 s'han desenvolupat en establiments comercials.

La naturalesa d'aquests conflictes fou la següent: 112 vagues interessant 16.841 obrers; 10 lock-outs interessant 433 obrers i 369 conflictes no seguits de vaga, interessant 81.978 obrers. Dels treballadors que han pres part en vagues, 12.608 (75 per cent), eren sindicats.

65 vagues s'han resolt a favor dels obrers, 16 les han perdudes i 31 s'han resolt per transacció. 287.608 jornals han sigut perduts a causa de les vagues i 3.223 a causa dels lock-outs els quals, cinc han acabat amb una victòria pels obrers, quatre amb victòria pels patrons i un amb una transacció.

Les qüestions que no han arribat a produir vagues, han acabat en la majoria de casos (273) a favor dels obrers. Els inspectors del treball han contribuït a la solució de 286 d'aquests conflictes, 77 dels quals han sigut sotmesos a arbitratge. La majoria dels obrers interessats en aquestes qüestions, o siguin 65.819, eren sindicats.

FRANÇA. — Mort d'un socialista.

A Neuilly-sur-Marne on s'havia recullit a causa de la malaltia que sofria, ha mort el notable camarada socialista francès Louis Dubreuilh. Va néixer a Ribérac (Dordonya) en 18 de març de 1862 i va dedicar-se molt jove al periodisme col·laborant en els periòdics «Victorio de la Democràcia», de Burdeos, «Petite République Socialiste», «Petit Sou Socialiste» i «Le Socialiste» de París. Mes tard fou un dels principals redactors de «L'Humanité». En 1904 va fundar el Sindicat de periodistes adscrit a la Borsa del Treball de París. És l'autor de la «Historia de la Comuna» i d'una «Historia Socialista» escrita sota la direcció de Jaures.

El govern de Siria.

L'Alt Comissari de Siria, general Weygand, ha fet una sèrie de discursos a Beirut, Damasc i on el Alawiya, exposant el programa de govern d'aquelles terres que va acordar-se instaurar durant la seva darrera entrevista amb els governants de França. El territori que França administra per manament de la Societat de les Nacions són el Líban i la Federació dels estats de Damasc i Aleppo amb Alawiya i Jebel Druz.

Segons el nou plan, Damasc i Aleppo s'uniran per a formar l'estat de Siria i Alawiya i Jebel Driz formaran un altre estat. Serà retirat el Governador del Líban i el Consell de Representants, d'acord amb l'Alt Comissari, elegirà el Cap d'Estat. Els caps de departaments seran responsables davant del Consell de Representants. L'estat de Alawiya serà organitzat sobre les mateixes bases.

Siria tindrà el seu Parlament davant del qual seran responsables els ministres. Fins a la celebració de les eleccions parlamentàries, el Cap de l'estat serà Sulhi Bey Barakat, l'actual president de la federació siria. La capital de Siria serà Damasc.

Aquests canvis es realitzen per a satisfer els desitjos de la població d'acord amb la voluntat popular clarament manifestada al representant de França. La població del nou estat de Siria serà d'uns 1.715.000 habitants, la de Alawiya de 410.000 i la de l'estat del Líban, de 710.000.

El general Weygand està també portant a terme un vast plan de repoblació forestal de la famosa muntanya dels cedres, el Líban de les biblioteques rondalles.

GRECIA. — La opinió de l'ex-rei Jordi.

Interrogat per un periodista anglès, l'exonerat rei de Grècia, actual veí de Londres, ha manifestat que única-

ment els mals consells dels seus ministres eren la causa de que no hagués abandonat la plaça que desempenyava en la gloriosa Helade. Creu que el plebiscit del 13 d'abril que va donar un 70 per cent dels sufragis a favor de la República fou la revelació exacta de la opinió del país i que el nou estat de coses és prou sòlid per a ésser canviat amb violència. Per això considera que els pocs partidaris de la monarquia que resten a Grècia, faran bé d'enquadrar-se en les noves formes democràtiques i defensar llur criteri respectant sempre les noves institucions.

ALEMANYA. — La Societat de les Nacions.

El Govern alemany ha fet públic que ha adoptat i fa seves les conclusions contingudes en la memòria d'un grup de tècnics compost dels professors Detsch i Schuecking, l'ex-ministre Schiffer i el general Montgelas al qual fou sotmès el projecte d'apoi mutuu redactat per la Societat de les Nacions.

El projecte de pacte de garantia mutuua atribueix a la Societat de les Nacions la facultat d'interdir una guerra ofensiva i pendre mesures contra l'estat opressor recorrent, si convé, a la força de les armes. Els experts alemanys consideren que aquest sistema no garanteix la seguretat dels estats ni facilita la reducció dels armaments, i fan remarcar que, trobant-se Alemanya amb armaments incomplets, sofrirà una situació intolerable si, en cas d'un conflicte entre les nacions, es veu obligada a obeir una decisió de la Societat de les Nacions i participar en una guerra.

Opinen els tècnics que el desarmament dels pobles no's conseguirà pas amb projectes d'aquesta naturalesa.

No s'ha d'oposar a la violència una altra violència. Només pot combatre's la violència oposant-li el dret el qual pot únicament justificar la violència per a salvar-se d'una injustícia. Cal, doncs, crear una Cort de Justícia mundial per a resoldre els conflictes jurídics i un Tribunal d'Arbitratge per als conflictes polítics, amb totes les garanties d'imparcialitat, que s'acordi que tots els litigis seran portats davant d'aquest Tribunal i la Cort permanent a La Haya a la vegada que aquests mateixos organismes puguin pendre disposicions per a protegir el territori de les nacions i facin obligatori el desarmament de tots els estats. Proposen també els experts que sempre que una població expressi una lleítima voluntat de que siguin alterades les fronteres d'un estat la qüestió sigui resolta sobre termes jurídics i no de força.

Si aquestes proposicions són acceptades, Alemanya no titubearà en ingressar a la Societat de les Nacions, amb la condició ben clara de que serà admesa a títol de completa igualtat per a cooperar en el terreny del dret al manteniment d'una pau durable.

La nota oficiosa d'on és extreta aquesta declaració del Govern alemany afegeix que és fals el rumor recollit per la premsa en ocasió de trobar-se a Berlin Sir Eric Drumond, de que el Govern alemany li hagués manifestat que Alemanya no acceptaria l'entrada a la Societat de les Nacions en tant no es modificassin les fronteres de Dantzig i no se li retornés el mandat colonial en les seves antigues possessions de l'est d'Àfrica.

IUGOSLAVIA. — Triomf del nou govern

Tal com diem dies enrera, el nou Govern de Iugoslàvia en presentar-se al Parlament, ha obtingut l'apoi de totes les fraccions polítiques llevat dels radicals dirigits per l'ex-president del ministeri, Patchich, si bé alguns diputats d'aquest partit han votat també amb el Govern.

El vot de confiança al ministeri que presidí Davidovich fou aprovat per 169 vots contra 116, o sigui una majoria de 53, quan es calculava que no passaria d'una trentena. És més remarcable aquest triomf si es considera que la nova situació que crea als agro-croates l'ofensiva comunista als Balcons sembla un motiu evident de conflicte amb el nou Govern el qual, el mateix que el de Rumania i el de Grècia s'han ofert per a cooperar amb el de Bulgària per tal de contenir la agitació comunista i la probable sublevació dels macedonis.

Davidovich sembla inspirat de bons propòsits, però no ha d'oblidar-se que té al davant una tasca molt complexa i difícil que només podrà complir amb una decidida balançada vers la llibertat nacional dels croates i macedonis i activant la participació de terres que tant ha de contribuir a aminorar la violència dels extremistes.

Companys aneu a admirar les obres de «Shum».

SETMANARI SOCIALISTA

Justícia Social

2.ª època

CIÈNCIES - LITERATURA - ARTS

REDACCIÓ:
Carrer del Pi, 11. - BARCELONA

ADMINISTRACIÓ:
Marçal Badia, Llovera, 13. - REUS

REDACTORS i COL·LABORADORS:
Gabriel Alomar - Serra i Morel. - Josep Comaposada - Alfons Masasas - Dr. Aiguadé Miró Cristòfor de Domènec - C. Fages de Climent J. Lloréns i Artigas - r. Emili Mira - J. Paig i Ferrater - Dr. Joaquim Xirau - Francesc X. Casals - «Ape» - Rosend Llata - Dr. Montanyà Puster Valldoperes - Roberto Marvasi - Manuel Galés - René Lyr - Joan omorera - Alfred Gahart - Dr. Andrés Ovejero - Josep Ricart Sala Manuel Escorza - Josep M.ª Pou i Sabater J. Rocasans i Mercadé - Rafael Campalans - Josep M.ª Tallada - Joan Montserrat - Emili Sallés - Pere Garga - F. Cañadas - Josep M.ª de Sacre - J. Noure i Torrent - Manuel Alcántara Garsari - Dr. Cosme Rufes - Ignasi Iglesias - Bach Guinart - Delfi Dalmau - Joan Frençujó - Balaguer Baró - R. Rafols Camí - J. Francés - Jaume Cardús - J. Duran i Guardià - Puig Pujades - Joan Ors. - Dr. Josep Amador - Dr. J. Estadella Aró.

PRELUS D'ABONAMENT:
Catalunya i Provincies:
Trimestre, 2'50 ptes. - Mig any, 4'50 ptes. - Un any, 8 ptes.

Estranger:
Mig any, 5'75 ptes. - Un any, 10'50 ptes.

JUSTICIA SOCIAL és l'únic periòdic socialista que es publica a Catalunya. Teniu el deure d'ajudar-lo.

SUSCRIVIU-VOS-HI personalment a la redacció o a l'administració, o bé trametent l'import de l'abonament a l'administrador, amb segells de correu, gir postal, etc.

Primeres Nacions d'Economia Política

CHARLES GIDE

Versió castellana de J. Cardó

Preu: 1'50 Ptos.

Avant-projecte d'una Llei de Cooperatius

J. SALAS ANTÓN

Preu: 0'15 Ptes.

Publicacions de Propaganda de Acció Cooperatista

Encàrrecs: Aurora, 11 bis.

Obrers del camp!
Llegiu i propagueu

"LA TERRA"

SETMANARI POPULAR

PORTAVEU DE LA UNIÓ DE RABASAIRES DE CATALUNYA

Es publica cada dissabte. 15 Cts.

Redacció i Administració: Carders, 12, 1.ª

BARCELONA

"ACCIÓ COOPERATISTA"

Portaveu de la Federació de Cooperatives de Catalunya

Articles doctrinals sobre cooperació: El moviment cooperatiu a Catalunya i a Espanya: Problemes socials relacionats amb la cooperació.

APAREIX CADA QUINZENA

Suscipció anyal: 4 ptes.

Redacció i Administració: Aurora, 11 bis. - Chamí

COOPERATIVA DE CONSUM

DEL

C. A. de D. del C. i de la I.

Entitat Obrera

QUEVIURES de totes classes

CAMISERIA

PERFUMERIA

PANYERIA

Repartiment a domicili

Per a tots els socis del Centre

Correspondència adreçada a

Olot.—E. Sala.—Rebudes 3 ptes., p. quets n.º 37. Palafrugell.—J. C.—Idem 2'50, suscrip. fins Octubre.

Falset.—E. G.—Idem 8'20, paquets.

Sitges.—P. C.—Idem 25, paq. núm. 39. Trameto la vostra nota a la Redacció. És de lamentar.

Vendrell.—C. L. R.—Idem 4'50, susc. fi d'any.

Tiana.—J. N. V.—Idem 4'50, idem fi. Canvio adreça.

Imp. BIBLIOTHECA.—REUS.